

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

22-23 квітня 2025 року

Біла Церква
2025

УДК 001.895:338.43:378-053.6:636.09(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р. екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р. екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 22-23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 282 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

збільшенню сухої речовини, золи, протеїну та жиру у свинині дослідної групи порівняно з контрольною.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ткачук С.А., Ткачик Л.В. Якість і безпечність свинини за застосування органічних кормових добавок: [монографія]. К: ЦП “Компринт”. 2018. 132 с.
2. P.J. van der Aar, Molist F., J.D. van der Klis (2017) The central role of intestinal health on the effect of feed additives on feed intake in swine and poultry. *Animal Feed Science and Technology*. V. 233. P. 64-75. <https://doi.org/10.1016/j.anifeedsci.2016.07.019>.
3. Kiarie E., Walsh M.C., Nyachoti C.M (2016) Performance, digestive function, and mucosal responses to selected feed additives for pigs. *Journal of Animal Science*, V. 94, Iss 3. P. 169–180, <https://doi.org/10.2527/jas.2015-9835>.

УДК 636.7/.8.09:616.24-006.04:611.21

ЛУПАШКО Н.І., здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **УТЕЧЕНКО М.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

КЛІНІКО-МОРФОЛОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ДЕЯКИХ ДОБРОЯКІСНИХ НОВОУТВОРЕНЬ НОСА У ДРІБНИХ ДОМАШНІХ ТВАРИН

У дрібних домашніх тварин новоутворення, локації носа, не таке вже й поширене явище і це перш за все спричинено не акцентуванням візуалізації за діагностики верхніх дихальних шляхів. У зв'язку з цим виникають труднощі в ранній діагностиці та диференціюванні неопластичних та локального прояву певної системної патології.

Ключові слова: дрібні тварини, локація носа, неоплазми, поліпи, гістологічні типи діагностика.

Носові та навколоносні (назальні, параназальні) новоутворення стають перешкодою для потоку повітря, що веде до серйозних порушень носового дихання, зниження насичення крові киснем і як наслідок системних порушень пов'язаних із цим [1-4].

Ми розглядаємо один із елементів новоутворення – це доброякісні пухлини які являють собою патологічний процес, зумовлений обмежено-неконтрольованим розмноженням клітин, без ознак інвазії та метастазування представником останніх є поліпоз.

Загалом механізми ініціації такого процесу достовірно не вивчений. Великі або чисельні доброякісні пухлини можуть критично порушити функції організму і мати неблагоприятний прогноз, можуть підлягати малігнізації (трансформуватися в злоякісні пухлини) [1-4].

Поліпами вважають доброякісні розростання слизової оболонки носа і носових пазух, які заважають нормальному диханню через ніс і можуть викликати розвиток хронічних запальних захворювань, хрипіння або погіршення нюху.

Етіологія поліпозу носа залишається не виявленою. Існують гіпотези про можливу роль мікроорганізмів у виникненні цього захворювання, але вони поки не підтверджені, проте більшість практикуючих лікарів вважають що найчастіше вони викликаються запальним процесом. Неясно, як трактувати поліпоз носа: як місцеве захворювання чи локальний прояв певної системної патології. Існують супутні захворювання, при яких частота назального поліпозу реєстрували частіше: це хронічні патологічні стани верхніх дихальних шляхів (наприклад хронічний риносинусит). [1-4].

Симптоми поліпів включають закладеність носа, синусит, втрату нюху, густі виділення з носа. Тварини часто мають стан, подібний респіраторному захворюванню.

Носові поліпи виявляють під час візуалізації внутрішньої сторони носа за прояву вище згаданих симптомів. Поліп буде виглядати як видиме одиноке або множинне

утворення на слизовій оболонці носа за різної проекції обстеження. Форма та розміри значно варюють.

Існує два основних види назальних поліпів: етмоїдальні (решітчасті) та антрохоанальні. Перші (менші та множинні) виникають із решітчастих пазух і поширюються через носовий хід у порожнину носа. Антрохоанальні (поодинокі та відносно більші) – виникають у верхньощелепній пазусі і поширюються на носоглотку.

Для їх виявлення поліпів можна застосовувати різні методики, а лікування завжди проводиться хірургічним шляхом. Хірургічне втручання призначене для видалення поліпів, а також навколишньої запаленої слизової оболонки, відкриття закупорених носових ходів і очищення пазух. Обов'язковим елементом визначення типу новоутворення є гістологія видаленого об'єкту.

При гістологічному дослідженні поліпи носа складаються з гіперпластичної набряклої сполучної тканини із залозистими клітинами в стані серозно-слизової секреції та поодинокими клітинами (переважно нейтрофілами та еозинофілами). За екстерпації поліпа, на ранніх стадіях, поверхня поліпа носа вкрита звичайним респіраторним епітелієм, але пізніше останній зазнає метапластичних змін трансформуючись у плоский епітелій. У підслизовій основі реєструються великі міжклітинні простори, заповнені серозною еозинофільною рідиною.

Діагностують чотири гістологічні типи поліпів носа. Набряковий поліп морфологічно морфологічно проявляється набряком, гіперплазією епітелію за наявності келихоподібних клітин, стовщенням базальної мембрани за присутності лейкоцитів (еозинофілів, і мастоцитів).

За фіброзно-запального поліпу (кінцева стадія гострого запального процесу) виявляють елементи метаплазії епітелію, поодинокі келихоподібні клітин, строма містить фібробласти, стовщення базальної мембрани не настільки виражене, як за першого типу.

Залозистий поліп схожий за структурою на набряковий тип, однак привалуюча риса – гіперплазія численних залоз та їх проток. Можлива наявність ретенційних кіст.

Поліп з атипичною стромою необхідно диференціювати від пухлини (остання містить мітози). Стромальні клітини виглядають патологічними й атипичними, проте ознаки неопластичного поділу клітин відсутні. Виявляють поодинокі або групами клітини які нагадують великі фібробласти. Цитоплазма таких клітин щільна, зерниста, вакуолізована, а зовнішня форма – зірчаста.

Стосовно диференційної діагностики слід зауважити, що інші патологічні процеси можуть імітувати носові поліпи, і це слід враховувати. Прикладом цьому можуть бути папіломи або карциноми. Останні за візуалізації та пальпації мають гладку поверхню, безболісні, відносно легко зміщуються, що відповідає клініці поліпів.

На завершення, слід наголосити про варіабельність локацій та різноманітних патологій носа. Останні, у дрібних тварин, потребують подальшого поглибленого вивчення, що покращить діагностику, диференціювання, а відповідно лікування та прогноз.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Larsen K., Tos M. The estimated incidence of symptomatic nasal polyps. *Acta Otolaryngol.* 2002; 122 (2): 179-82.
2. Rinia A.B., Ebbens F.A., van Drunen C.M. et al. Nasal polyposis: a cellular-based approach to answering questions. *Allergy: European Journal of Allergy & Clinical Immunology.* 2007; 62(4): 348-358.
3. Perez-Novo C.A., Kowalski M.L., Kuna P. et al. Aspirin sensitivity and IgE antibodies to *Staphylococcus aureus* enterotoxins in nasal polyposis: studies on the relationship. *Int. Arch. Allergy Immunol.* 2004; 133(3): 255-60.
4. European Position Paper on rhinosinusitis and nasal polyps 2007. *Rhinology, Supplement* 2007; 20.